1580-34

provincie ZUID HOLLAND

P1580-34

RICHTLIJNEN VOOR HET MILIEUEFFECTRAPPORT 800 MWE ELEKTRICITEITSCENTRALE IN EUROPOORT (ROTTERDAM) ENECO EN INTERNATIONAL POWER

INHOUD

1. INLEIDING 3

2. RICHTLIJNEN 3

3. INSPRAAK OP DE STARTNOTITIE 4

1. INLEIDING

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben op 6 april 2005 de startnotitie ontvangen van ENECO en International Power voor het oprichten en exploiteren van een gasgestookte elektriciteitscentrale met een vermogen van 800 MWe in Europoort. Deze activiteit valt onder categorie 22.2 van onderdeel C van het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.) 1994. Daarom is ten aanzien van de vergunningverlening het maken van een milieueffectrapport (MER) verplicht.
Bevoegd gezag voor de vergunning in het kader van de Wet milieubeheer zijn Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Bevoegd gezag voor de vergunning in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dragen zorg voor een gecoördineerde voorbereiding en behandeling van het milieueffectrapport.

In de startnotitie is de mogelijkheid open gehouden voor de oprichting van een gelijksoortige elektriciteitscentrale in de Eemshaven. De daartoe benodigde m.e.r.-procedure wordt gecoördineerd door Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen.

De Zuid-Hollandse m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant van 27 april 2005. De startnotitie heeft van 2 mei 2005 tot en met 30 mei 2005 ter inzage gelegen. Er zijn drie inspraakreacties ontvangen.
De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft op 29 juni 2005 haar advies voor de richtlijnen uitgebracht.

2. RICHTLIJNEN

Gezien de compleetheid en bruikbaarheid van het advies voor de richtlijnen van de Commissie voor de milieueffectrapportage hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland met instemming van de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat besloten de richtlijnen vast te stellen conform de hoofdstukken 1 tot en met 6 van het advies van de Commissie, met inachtneming van onderstaande correcties en aanvullingen.

- Paragraaf 3.2, eerste alinea:
  Toevoegen "Geef aan op welke wijze de bestemming van de beoogde locatie voor de centrale juridisch geregeld is."

- Paragraafo 3.2, laatste alinea, eerste zin:
  "... tussen waterschap en initiatiefnemer ..." moet gelezen worden als"... tussen waterbeheerder en initiatiefnemer ...".

- Paragraaf 5.1, eerste alinea:
  Toevoegen achter het woord Besluit luchtkwaliteit", waaronder fijn stof emissie en immissie".

- Paragraaf 5.2, laatste zin:
  Toevoegen achter het woord Warmtegebruik "(mogelijke warmtelevering aan het netwerk van het Warmtebedrijf in oprichting)".

- Voetnoot 14:
  De datum van 7 februari 2005 vervalt omdat toen een conceptversie vastgesteld is.

- Voetnoot 15:
  Bij de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet wordt vermeld dat die "naar verwachting" 1 oktober 2005 is.

- Paragraaf 5.6:
  Wordt aangevuld door de volgende bepaling.
  Betrek hierbij de verschillende afvalwaterstromen welke kunnen vrijkomen, zowel tijdens normaal bedrijf als onder bijzondere omstandigheden. Geef hierbij aan: hoeveelheden, samenstelling, wijze van behandeling en afvoer, alsmede de effecten van de lozing. Ga hierbij uit van de van toepassing zijnde BREF.

3. INSPRAAK OP DE STARTNOTITIE

Er hebben een drietal organisaties ingesproken op de startnotitie. Hieronder staat een samenvatting van deze reacties met *cursief* een aanduiding hoe met de reacties rekening gehouden is in de richtlijnen.

1. Zuid-Hollandse milieufederatie

Nut en Noodzaak
Gezien de vele nieuwe initiatieven op het gebied van de elektriciteitswinning binnen het Nederlandse net dient in de richtlijnen een nadere onderbouwing opgenomen te worden welke rol de voorgestelde centrale hierin speelt.

Energie-efficiëntie en CO_2-emissie
Van belang is een goede onderbouwing voor het maximale haalbare rendement en de mogelijkheden voor een zo optimaal mogelijk gebruik van de restwarmte. Daarom dient in de richtlijnen opgenomen te worden dat de MER een analyse moet geven voor de maximale inzet van warmte-krachtkoppeling. Ook dient aangegeven te worden wat de ruimte is binnen de huidige CO_2-emissiehandel in Nederland.

No_x-emissie
Goede analyse in de richtlijnen opnemen van mogelijkheden voor het nastreven van een zo laag mogelijke No_x-emissie (inzet Best Beschikbare Technieken, relatie Besluit Luchtkwaliteit).

De startnotitie geeft voldoende duidelijk weer hoe het voornemen past binnen het Nederlandse elektriciteitsbeleid. In paragraaf 5.2 van de richtlijnen is opgenomen hoe het rendement uitgewerkt moet worden, in paragraaf 4.3 welke alternatieven daartoe onderzocht moeten worden. In paragraaf 5.1 is opgenomen hoe de effecten op de luchtkwaliteit in beeld gebracht dienen te worden.

2. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)
Geadviseerd wordt om door middel van een fysisch geografisch onderzoek te laten uitwijzen of op locatie Europoort sub-Atlantische geulafzettingen doorlopen tot op de beoogde bouwlocaties, dit in verband met eventueel aanwezige scheepswrakken.

Er dient, volgens de in het bestemmingsplan Europoort opgenomen clausule, rekening gehouden te worden met verplicht archeologisch vooronderzoek bij bodemverstoringen van meer dan 200 m^2 die dieper reiken dan -3 m NAP.

In paragraaf 5.8 van de richtlijnen is aangegeven hoe om te gaan met de potentiële geulafzettingen en andere archeologische waarden. Het verplicht archeologisch vooronderzoek zal moeten plaatsvinden in het kader van de bouwvergunning.

3. Gemeentewerken Rotterdam

Daar Rotterdam samen met andere organisaties actief bezig is met plannen voor toepassing van industriële restwarmte uit Europoort adviseert Rotterdam om als randvoorwaarden in de richtlijnen voor de MER op te nemen, dat in de MER expliciet aandacht moet worden besteed aan de nuttige aanwending van de restwarmte.

In paragraaf 5.2 van de richtlijnen is aangegeven dat de MER moet ingaan op mogelijkheden voor optimalisatie van het warmtegebruik.

Advies voor de richtlijnen van de Commissie voor de milieueffectrapportage.

INHOUD

1. INLEIDING 2

2. HOOFDPUNTEN VOOR DE MER 3

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING 4

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN 5

5. MILIEUASPECTEN 7

6. OVERIG ADVIES 10

1. INLEIDING

Een joint venture (jv) van ENECO en International Power plc (IPR) heeft het voornemen om een aardgasgestookte elektriciteitscentrale met een bruto elektrisch vermogen van circa 800 MWe of in Europoort of in de Eemshaven te bouwen en te exploiteren. Deze elektriciteitscentrale zal elektriciteit opwekken en mogelijk warmte. Het is de intentie van de jv om warmte te verkopen aan elke potentiële locale industriële verbruiker. De opgewekte elektriciteit van de centrale zal exclusief door ENECO worden afgenomen en vervolgens worden doorverkocht.

Dit initiatief is m.e.r.-plichtig op grond van het Besluit milieueffectrapportage 1994, onderdeel C.22.2[1]. De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo).

Voor de milieubeheervergunning zijn Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland bevoegd gezag. De Minister van Verkeer en Waterstaat, en namens deze Rijkswaterstaat Zuid-Holland, is bevoegd gezag voor de vergunning op grond van de Wvo.

Op het moment van het indienen van de startnotitie hebben ENECO en IPR hun locatiekeuze nog niet afgerond. Het gevolg hiervan is dat twee m.e.r.-procedures zijn gestart via één startnotitie bij de bevoegde gezagen in de provincies Groningen en Zuid-Holland. Ondertussen gaan ENECO en International Power door met de evaluatie van de locaties. De planning is dat deze keuze zal zijn afgerond voordat de MER wordt ingediend. In dit inrichtings-MER zullen geen locatiealternatieven worden vergeleken. De uiteindelijk gekozen locatie zal in de MER worden beargumenteerd. Het is dan ook de bedoeling dat uiteindelijk bij één van beide bevoegde gezagen de m.e.r.-procedure niet tot het einde zal worden doorlopen, en voortijdig zal worden gestopt.

Voor beide locaties worden richtlijnen opgesteld, met andere woorden richtlijnen voor Europoort en richtlijnen voor de Eemshaven.

Bij brief van 26 april 2005 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant op 27 april 2005.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie de MER moet bevatten om het mogelijk te maken het *milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te laten wegen.*

De Commissie heeft via de provincie Zuid-Holland (coördinerend bevoegd gezag) kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden. De Commissie heeft de locatie Europoort bezocht op 7 juni 2005 en daarbij nadere uitleg verkregen van bevoegd gezag en initiatiefnemer.

---

[1] C.22.2: de oprichting van een inrichting bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom of warmte, met uitzondering van kerncentrales > 300 mW (th)/jr.

2. HOOFDPUNTEN VOOR DE MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat de MER onvoldoende basis biedt voor het laten meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt.

Luchtkwaliteit
Leg uit hoe het voornemen past binnen het Nederlandse en Europese beleid voor CO_2, NO_x en fijn stof en welke overwegingen deze beleidsdoelstellingen hebben gespeeld bij de vormgeving van het voornemen. Leg een relatie met het Besluit luchtkwaliteit (BLK) 2005[6] en het Nationaal luchtkwaliteitsplan 2004. Beschrijf zonodig de compenserende maatregelen ten aanzien van No_x en fijn stof zoals bedoeld in artikel 7 van het BLK 2005. Ga in op alle mogelijke maatregelen om overschrijding van de luchtkwaliteitsnormen te voorkomen en treedt hierover zonodig met andere partijen in overleg.

Energierendement
Beschrijf de mogelijkheden voor het optimaliseren van het energierendement. Daarbij gaat het zowel om technische mogelijkheden als mogelijkheden voor optimalisatie van het warmtegebruik, inclusief voor- en nadelen van een bijstookinstallatie.

Koeling
Beschrijf en beoordeel de koelwaterlozing met behulp van de BREF-koeling, LBOW-beoordelingssystematiek warmtelozingen en de CIW-emissie-immissie beoordelingssystematiek voor stoffen en preparaten[7]. Gebruik hierbij aanvullend de Handreiking Koelwater van de Inspectie Verkeer en Waterstaat uit 2005. Geef in het algemeen aan welke mogelijkheden er zijn om het lozingsdebiet of de warmtevracht te reduceren.

Natuur en landschap
Ga in op flora, fauna en ecologische waarden op en in de omgeving van de locatie Europoort. Geef aan of er in de omgeving van de nieuwe centrale gebieden liggen die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen.

Uitwerking meest milieuvriendelijke alternatief (MMA)
Ga bij het MMA in op mogelijkheden van een ecologisch vriendelijk ontwerp van de centrale (nissen, randen voor vogels en vleermuizen). Geef een analyse van de optimalisatie van de in- en uitlaat van koelwater en van de mogelijkheden voor afname van warmte door derden.

Samenvatting
Presenteer een zelfstandig leesbare samenvatting, met goed kaartmateriaal, die duidelijk is voor burgers en geschikt voor bestuurlijke besluitvorming.

---

[6] Besluit luchtkwaliteit 2005 (besluit 20 juni 2005), Staatsblad 2005 316, uitgegeven 23 juni 2005.
[7] Nadere gegevens over deze documenten zijn opgenomen in paragraaf 5.3.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling en doel

De startnotitie bevat een duidelijke beschrijving van probleemstelling en doel. Deze beschrijving kan in de MER worden overgenomen.

3.2 Beleidskader en besluitvorming

De startnotitie biedt in hoofdstuk 7 een goed overzicht van beleidsmatige en juridische kaders voor het voornemen. Voeg hier de Flora- en faunawet aan toe. Geef aan welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden emissies en dergelijke) gelden bij dit voornemen. Verwijs hierbij naar de beleidsnota's, plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd.

Beschrijf vervolgens welke procedure en welk tijdpad de besluitvorming geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken.

Er is sprake van twee sublocaties in Europoort waar tussen wordt gekozen. Licht in de MER de hieraan ten grondslag liggende overwegingen toe, in het bijzonder welke milieuoverwegingen en hoe die een rol hebben gespeeld. Geef de ligging van de sublocaties duidelijk weer op kaart.

Bij het opstellen van de MER dient in het kader van de nodige vergunningen overleg plaats te vinden tussen waterschap en initiatiefnemer. Neem in de MER de informatie op die de waterbeheerder over de randvoorwaarden voor de voorgenomen activiteit verschaft.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Voorgenomen activiteit

Hoofdstuk 4 van de startnotitie geeft al een goede aanzet voor de beschrijving van de voorgenomen activiteit in de MER. Beschrijf de alternatieven volgens de opzet zoals in hoofdstuk 6 is aangegeven. Geef hierbij de fasering aan.

De volgende punten moeten nader worden toegelicht:
- het te verwachten energierendement van de nieuwe centrale. Geef aan in hoeverre het maximaal haalbare rendement wordt gehaald en motiveer dat;
- de voorgenomen bedrijfsvoering van de installatie, met name de mate waarin de installatie in deellast zal gaan draaien en de gevolgen die dat heeft voor het rendement en de milieuprestaties van de installatie (vergeleken met vollast);
- de bouwkundige uitvoering van de nieuwe elektriciteitscentrale.

4.2 Nulalternatief

Als referentiesituatie dienen de huidige situatie plus de autonome ontwikkelingen beschreven te worden. Geef aan hoe het gebied zich ontwikkelt als de bouw van de elektriciteitscentrale niet zou plaatsvinden.

4.3 Uitvoeringsalternatieven

In de startnotitie zijn de te onderzoeken uitvoeringsalternatieven compact aangeduid.

Algemeen
Voor dit voornemen geldt de IPPC-richtlijn (inclusief de van toepassing zijnde BREF's) en de EU-richtlijn Grote Vuurhaarden. Onder deze richtlijnen is het toetsen aan Best Available Technologies (BAT) verplicht. Beschrijf de BAT voor het voornemen en toets hieraan.

NO_x
Van belang is vooral de uitvoeringsvorm die gekozen wordt voor de centrale. Eén van de opties is een zogenaamde 'F-klasse turbine' met een totaal gestandaardiseerd elektrisch rendement van 57%. Er zijn echter ook al betere versies met een rendement van 60% (H-klasse). Wat betreft de NO_x-emissies zijn reeds uitvoeringsalternatieven voorhanden met emissiewaarden die onder de 10 ppm blijven. Omgerekend betekent dit NO_x-emissiewaarden in de orde van 15-20 g/GJ. In dit licht bezien is het hanteren van een waarde van 45 g/GJ, zoals in de startnotitie (p. 16), een conservatieve stellingname. Werk het uitvoeringsalternatief De-NO_x-katalysator (SCR) volledig uit.

Energie
Ga in op het al dan niet voorzien van een afgassenketel van een bijstookinstallatie, wat hiervoor de meest geavanceerde uitvoeringen zijn en de brandstof die hierin zal worden verstookt. Een bijstookinstallatie vergroot zowel de bedrijfszekerheid als de flexibiliteit van de installatie. Dit is belangrijk voor mogelijke afnemers van warmte. Beschrijf welke potentiële mogelijkheden voor warmtebenutting afvallen indien geen bijstookinstallatie zou worden gebouwd.
Ga in op optimale benutting van warmte in de vorm van stoom, heet water of beide, bijvoorbeeld door levering aan bedrijven op het industrieterrein, woningen en glastuinbouw[9].

4.4 *Meest milieuvriendelijk alternatief*

Geef het meest milieuvriendelijk alternatief aan. Leidt uit de bespreking van milieuvoordelen en milieunadelen van de alternatieven af welke combinatie leidt tot het meest milieuvriendelijk alternatief voor het voornemen.
Besteed in de bouwkundige uitvoering van de centrale (een vierkante doos) aandacht aan de mogelijkheden van een ecologisch vriendelijk ontwerp (nissen, randen voor vogels en vleermuizen).

[9] Zie inspraakreactie Gemeentewerken Rotterdam.

5. MILIEUASPECTEN

5.1 Luchtkwaliteit

Leg uit hoe het voornemen past binnen het Nederlandse en Europese beleid voor CO_2 en NO_x (plus andere stoffen genoemd in het Besluit luchtkwaliteit) en welke overwegingen deze beleidsdoelstellingen hebben gespeeld bij de vormgeving van het voornemen.

Beschrijf de te verwachten NO_x- en CO_2-emissies. Beschrijf de Best bestaande technieken ter vermindering van de NO_x- en CO_2-emissies. Beschrijf de uiteindelijk te verwachten NO_x-concentraties (inclusief bestaande achtergrondconcentratie) en fijn stof in de omgeving van de installatie. Leg hierbij een relatie met het Besluit luchtkwaliteit 2005[10] en de doelstellingen ten aanzien van het Nationaal luchtkwaliteitsplan 2004.

Geef een onderbouwing van de gekozen hoogte van de schoorstenen in het licht van het Besluit luchtkwaliteit. Ga tevens in op de (toegevoegde) belasting van No_x-emissie op grond- en oppervlaktewatersystemen. Sluit aan bij de risicoanalyses die zijn en worden uitgevoerd door het RIZA in het kader van de Kaderrichtlijn water (KRW).

De Commissie adviseert om in te gaan op alle mogelijke maatregelen om overschrijding van luchtkwaliteitsnormen te verminderen en zonodig met andere partijen, zoals het Rijk of buurbedrijven, in overleg te treden om tot verbetering van luchtkwaliteit te komen. Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland hebben in maart 2005 een plan van aanpak fijn stof vastgesteld.

5.2 Energierendement

Op grond van de BREF-LCP en de IPPC-richtlijn dient het aspect energie-efficiency nadrukkelijk te worden uitgewerkt. Geef in de MER een energetische beschouwing. Beschrijf voor de elektriciteitscentrale Europoort de mogelijkheden voor het optimaliseren van het energierendement[11]. Daarbij gaat het zowel om technische mogelijkheden als mogelijkheden voor optimalisatie van het warmtegebruik, inclusief de voor- en nadelen van een bijstookinstallatie.

5.3 Koeling

Beschrijf en beoordeel de koelwaterlozing met behulp van de BREF-koeling[12], LBOW-beoordelingssystematiek warmtelozingen (2005) en de CIW-emissie-immissie beoordelingssystematiek voor stoffen en preparaten (2000)[13]. Gebruik hierbij aanvullend de Handreiking Koelwater van de Inspectie Verkeer en Waterstaat uit 2005[14]. Geef in het algemeen aan welke mogelijkheden er zijn om het lozingsdebiet of de warmtevracht te reduceren.

---

[10] Zie inspraakreactie Zuid-Hollandse Milieufederatie.
[11] Zie inspraakreactie Zuid-Hollandse Milieufederatie.
[12] Reference Document on the Application of Best Available Techniques to Industrial Cooling Systems.
[13] Voorzover van toepassing.
[14] Rapport 'Koelwater, Handreiking voor Wvo- en Whh-vergunningverleners', Inspectie Verkeer en Waterstaat divisie Water, 7 februari 2005.

Geef bij het criterium mengzone aan of de beoordeling plaatsvindt op basis van een kritische situatie dan wel op basis van een actuele situatie voor oppervlaktewater. Bepaal de mengzone door middel van 3D-modellering.

Geef bij het criterium onttrekking aan in hoeverre de onttrekking plaatsvindt in een paai- of opgroeigebied voor vislarven of juveniele vis of nabij een trekroute voor vis. Vaststelling van de waarde van het gebied dient plaats te vinden aan de hand van actuele gegevens.

Geef duidelijk de achtergrondtemperatuur aan van het ontvangende waterlichaam en de seizoensfluctuaties daarin. Geef hierin de trends alsmede de onduidelijkheden. Houdt tevens rekening met accumulerende effecten als gevolg van vergelijkbare bestaande inrichtingen.

Beschrijf bij de autonome ontwikkeling de factoren, die eventueel van invloed kunnen zijn, op het gebied van de onttrekking en lozing van koelwater (bijvoorbeeld aanleg Tweede Maasvlakte).

5.4 Natuur en landschap

Ga in op flora, fauna en ecologische waarden op en in de omgeving van de locatie Europoort. In Europoort spelen natuurwaarden op beide sublocaties voor de bouw van de centrale. Op één van de sublocaties komen bijvoorbeeld duindoornstruweel, droge duingraslanden en pioniergemeenschappen van droge kalkrijke zandgronden voor. Geef aan of er mogelijk significante gevolgen te verwachten zijn (ook eventueel op grond van externe werking) onder de Vogelrichtlijn[15].

Geef verder aan of er in de omgeving van de locatie Europoort gebieden liggen die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen. Onderzoek of het koelwater invloed heeft op het waterleven en indirect op de vogelstand. Vaststelling van de waarde van het gebied dient plaats te vinden aan de hand van actuele ecologische gegevens uit het gebied.

Op grond van de Flora- en faunawet zijn de meeste diersoorten en een groot aantal plantensoorten in het studiegebied beschermd. Ga na of het initiatief zal leiden tot in de Flora- en faunawet genoemde verboden gedragingen. Indien dat het geval is, zal een ontheffing op grond van artikel 75 van de wet moeten worden aangevraagd. Voor het ontheffingsverzoek dient een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van alle in het gebied voorkomende soorten te worden gemaakt. In de MER kan worden volstaan met het aangeven van de gevolgen voor de doelsoorten of een gemotiveerde selectie van de belangrijkste voorkomende soorten.

Ga bij de bouwkundige uitvoering in op een ecologisch vriendelijk ontwerp. Ga in op de lichtuitstraling van de installatie.

[15] In de toekomst zullen Vogelrichtlijngebieden onder de bescherming van de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 vallen. Op 1 oktober 2005 treedt de nieuwe Natuurbeschermingswet in werking.

5.5 Geluid

Beschrijf in de MER de geluidszone rondom de locatie Europoort en geef die weer op kaart. Geef hierbij de afstand tot de (woon)bebouwing aan. Geef de effecten aan.

5.6 Afvalwater

Beschrijf de hoeveelheden en de effecten van de lozing van afvalwater.

5.7 Externe veiligheid

Ga in op het aspect externe veiligheid. Geef eventuele veiligheidsrisico's voor de omgeving aan en maatregelen ter beperking hiervan.

5.8 Archeologie

Ga in op archeologische waarden in het gebied. Ten zuiden van de beoogde Europoortlocaties bevindt zich in de ondergrond een rug van sub-Atlantische geulafzettingen. Geadviseerd wordt om nader onderzoek te laten uitvoeren[16].

[16] Sluit hiervoor aan bij de reactie van het ROB.

6. OVERIG ADVIES

Vergelijking van alternatieven
De milieueffecten van de voorgenomen activiteit moeten met de referentie worden vergeleken om zo een inzicht te geven van de veranderingen die in het gebied zullen optreden.

Leemten in informatie
De MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen.

Evaluatieprogramma
Het verdient aanbeveling dat de MER reeds een aanzet voor een evaluatieprogramma bevat. Belangrijke aspecten zijn luchtkwaliteit, energierendement en koeling.

Vorm en presentatie
Gebruik goed en recent kaartmateriaal met een duidelijke legenda. Neem tenminste één kaart op met alle in de MER gebruikte topografische namen. Zorg voor helder kaartmateriaal en een goed leesbare, publieksvriendelijke tekst in de samenvatting waarin de belangrijkste keuzemogelijkheden met hun beoordeling staan weergegeven.